

Наредба № 10 от 30 октомври 2023 г. за подбора, статута и дейността на медиаторите в съдебните центрове по медиация

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) С тази наредба се уреждат отношенията, свързани с провеждането на процедури по медиация по всячески съдебни дела в съдебните центрове по медиация, включително и подбора, статута и обучението на медиаторите към тези центрове, наричани по-долу „съдебните центрове“.

(2) Наредбата урежда отношенията, свързани с:

1. подбора на медиаторите, вписването и отписването им от списъците към съдебните центрове;
2. обучението на медиаторите към съдебните центрове;
3. мандата и оценката на дейността на медиаторите към съдебните центрове;
4. организацията на провеждането на процедурите по медиация в съдебните центрове;
5. проверката на качеството на осъществяваните от медиаторите процедури по медиация в съдебните центрове;
6. заплащането на процедурите по медиация, провеждани в съдебните центрове, от страните, както и възнагражденията на медиаторите към съдебните центрове.

Чл. 2. Целите на наредбата са осигуряване на ефективно използване на медиацията по всячески съдебни дела и гарантиране на високото качество на провежданите в съдебните центрове процедури по медиация.

Чл. 3. В съдебните центрове се провеждат процедури по медиация по всячески съдебни дела.

Чл. 4. Съдебните центрове осигуряват организацията и условията за провеждането на процедурите по медиация по всячески съдебни дела, като подпомагат, координират и контролират дейността на медиаторите.

Глава втора

МЕДИАТОРИ КЪМ СЪДЕБНИТЕ ЦЕНТРОВЕ

Раздел I

ПОДБОР НА МЕДИАТОРИТЕ

Чл. 5. За медиатор към съдебен център може да бъде вписано лице, което има юридическо образование, отговаря на изискванията на чл. 8, ал. 1 от Закона за медиацията, преминало е допълнителен подбор и специализирано обучение по реда на тази наредба.

Чл. 6. (1) Допълнителният подбор на медиаторите се състои в оценка на техните професионални знания и умения в областта на медиацията и проверка на мотивацията и на опита в професионалната сфера, в която работи кандидатът, въз основа на представени от тях документи, писмен тест и устно събеседване.

(2) Подборът се извършва за всеки отделен съдебен район на окръжните съдилища.

(3) Когато медиаторът желае да бъде приет към повече от един съдебен район на окръжен съд, той трябва да участва в подбора, организиран за прием за всеки един от съдебните райони.

Чл. 7. (1) Откриването на процедура по извършване на подбор на медиатори и определянето на броя им към всеки съдебен център се извършва по решение на съдийската колегия на Висшия съдебен съвет по предложение на председателя на окръжния или на районния съд, към който е разкрит центърът.

(2) Решението се обявява на интернет страницата на Висшия съдебен съвет и на съда, към който е разкрит съдебния център, най-малко две седмици преди изтичане на срока за подаване на документи от кандидатите, както и в други средства за масова комуникация по преценка на председателя на съответния съд.

(3) Председателят на съда, към който е разкрит съответния съдебен център, определя датите и часовете за провеждане на писмения тест и на устното събеседване с кандидатите, които се обявяват на интернет страницата на съда.

(4) Кандидатите подават необходимите документи по ред и начин, определен със заповед на председателя на съда.

(5) Подаването на документи по електронен път се извършва на посочената в заповедта на председателя електронна поща на съда, като кандидатът трябва да подпише заявлението с електронен подпис.

(6) Препис от решението се изпраща до институциите по чл. 9, ал. 1, които определят лицата в състава на комисията по подбора в двуседмичен срок от получаването му. Препис от акта, с който е определен всеки от членовете на комисията, се изпраща незабавно от председателя на съда, който разпорежда публикуването на състава на комисията на интернет страницата на съда.

Чл. 8. (1) За участие в подбора кандидатът трябва да подаде заявление по образец, което се публикува и на интернет страницата на съда.

(2) Към заявлението се прилагат актуални документи, удостоверяващи обстоятелствата по чл. 8, ал. 1 от Закона за медиацията, диплома за завършено юридическо образование, както и други документи, които удостоверяват професионален опит на кандидата и неговата допълнителна квалификация в областта на медиацията, включително и препоръки по негова преценка.

Чл. 9. (1) Подборът се извършва от комисия, която включва:

1. лице, определено от съдийската колегия на Висшия съдебен съвет;

2. лице, определено от министъра на правосъдието или от упълномощено от него лице;
3. двама съдии от района на окръжния съд, към който е разкрит съдебният център, за който се извършва подборът, които се определят от председателя на съда;
4. адвокат, вписан като медиатор в Единния регистър на медиаторите, определен от адвокатския съвет към адвокатската колегия в района на окръжния съд, към който е разкрит съдебният център, за който се извършва подборът.

(2) Комисията избира председател, който организира дейността ѝ. Комисията взема решенията си с мнозинство повече от половината от членовете си.

(3) За заседанията на комисията се съставя протокол, който се подписва от членове на комисията.

(4) В работата си комисията технически се подпомага от един или повече съдебни служители, определени от председателя на съда, за който се извършва подбора.

Чл. 10. (1) До участие в писмения тест се допускат кандидатите, които отговарят на изискванията на чл. 8, ал. 1 от Закона за медиацията и имат юридическо образование.

(2) Информация за допуснатите до писмения тест кандидати се публикува на интернет страницата на съда най-малко една седмица преди обявената дата за теста. Едновременно с това се публикува и списък на недопуснатите кандидати с посочване на причината за това.

Чл. 11. (1) Писменият тест включва въпроси, от отворен и затворен тип, свързани с познаване на националното и европейското законодателство в областта на медиацията, на етичните стандарти на медиаторите и с възможните за използване от медиатора подходи за овладяване на трудни или конфликтни ситуации по време на медиационна среща. Писменият тест се изготвя и провежда по методика, утвърдена от съдийската колегия на ВСС.

(2) Комисията допуска до участие в устното събеседване кандидатите, които успешно са преминали писмения тест.

(3) Информация за резултатите на кандидатите от писмения тест и за допуснатите до устното събеседване се публикува на интернет страницата на съда най-малко една седмица преди обявената дата на събеседването.

Чл. 12. (1) Устното събеседване цели да провери мотивацията на кандидата да бъде медиатор в съдебния център и уменията му за прилагане на медиаторските техники.

(2) Устното събеседване се провежда от комисията, като се съставя протокол. То може да се проведе и чрез видеоконферентна връзка.

(3) Комисията определя кандидатите, които успешно са преминали подбора, според показаните от тях знания и умения при проведеното устно събеседване, като

взема предвид и техния професионален опит и допълнителната квалификация в областта на медиацията, както и резултатите от писмения тест.

(4) Резултатите от подбора на кандидатите се публикуват на интернет страницата на съда в едноседмичен срок от датата на устното събеседване.

Раздел II

СПЕЦИАЛИЗИРАНО ОБУЧЕНИЕ НА МЕДИАТОРИТЕ КЪМ СЪДЕБНИТЕ ЦЕНТРОВЕ

Чл. 13. (1) Кандидатите, които комисията е определила като успешно преминали подбора, преминават през специализирано обучение, което цели да надгради знанията и практическото прилагане на уменията на медиаторите за осъществяване на медиации по висящи съдебни дела.

(2) Специализираното обучение се извършва по програма, одобрена от съдийската колегия на Висшия съдебен съвет, която обхваща:

1. дейността на съдебния център, работата на медиаторите в него и взаимодействието им със съда и с координатора, включително и получаването на информация за нивото на удовлетвореност от участниците в медиацията;
2. производството по граждански дела – етапите на развитие на гражданските дела; видовете дела и техните специфики, включително дължими такси и разноси, средната продължителност на разглеждане, какви отношения се засягат от различните видове спорове;
3. допустимост на медиацията по висящи дела; специфични изисквания към одобряване на споразумения и спогодби, сключени в процедура по медиация по различните видове дела;
4. практически медиационни умения и техники; етика на медиатора; етични проблеми, възникващи по време на медиации от действия или бездействия на медиаторите, страните и техните представители.

Чл. 14. (1) Специализираното обучение се провежда в рамките най-малко на 20 учебни часа, като поне половината от тях са предназначени за придобиване на практически умения за провеждане на процедура по медиация, както и за взаимодействие със съда и координатора.

(2) Обучението се организира и провежда от съответния окръжен съд. Председателят на съда определя съдиите и съдебния координатор, които участват в обучението като обучители по темите, посочени в чл. 13, ал. 2, т. 1 – 3, както и обучител на медиатори от вписаните в списъка по ал. 3 по темите, посочени в чл. 13, ал. 2, т. 4.

(3) Обучителните организации на медиатори, вписани към Министерството на правосъдието, могат да заявяват пред съдийската колегия на Висшия съдебен съвет кои обучители от организацията имат възможност да проведат обучения по темите по чл. 13, ал. 2, т. 4, като посочват техния опит и квалификация, както и за кои съдебни

райони могат да проведат обучения. Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет поддържа актуален списък на обучителите.

Чл. 15. Обучението е задължително и безплатно за медиаторите към съдебните центрове. То се финансира от бюджета на съда.

Чл. 16. (1) Специализираното обучение завършва с полагане на тест за проверка на придобитите знания и умения.

(2) На преминалите специализираното обучение се издава удостоверение.

Чл. 17. Медиаторите, преминали специализирано обучение и вписани в списъците на медиаторите към съответния окръжен съд, по възможност присъстват на процедури по медиация, провеждани от медиатор-наставник (чл. 28). За присъствието им при провеждане на процедурата се изисква съгласието на страните.

Раздел III

СПИСЪЦИ НА МЕДИАТОРИТЕ

Чл. 18. (1) При окръжните съдилища се водят списъци на медиаторите към съдебните центрове по медиация.

(2) Списъците се публикуват на интернет страницата на съда.

(3) Председателят на окръжният съд осигурява своевременното актуализиране на списъците.

Чл. 19. (1) В списъка се вписват медиаторите, които успешно за преминали подбора и специализираното обучение по предходните два раздела, удостоверено по реда на чл. 16, ал. 2.

(2) Вписването в списъка се извършва въз основа на заповед на председателя на окръжния съд или по разпореждане на посочен от него съдия от този съд.

Чл. 20. (1) В списъка се вписват следните обстоятелства:

1. името на медиатора;
2. допълнителна квалификация на медиатора в областта на медиацията, за която е представил документи;
3. основна професия на медиатора и практика в определена област на правото;
4. опит на медиатора в медиация по определени видове спорове;
5. датата на вписване в списъка;
6. датата на изтичане на мандата на медиатора, както и продължаване на мандата му.

(2) По заявление на медиатора в списъка могат да се впишат допълнителни обстоятелства по ал. 1, т. 2 – 4.

Чл. 21. (1) Медиаторът се отписва от списъка на медиаторите при окръжния съд:

1. по искане на медиатора;

2. с изтичане на мандата на медиатора, освен ако не е продължен;
3. въз основа на решение по чл. 27, ал. 3, т. 2;
4. при отказ на медиатора да участва в пет медиации през продължителността на мандата му без уважителна причина;
5. при трайна невъзможност да провежда медиации в съдебния център повече от шест месеца;
6. заличаване на медиатора от Единния регистър на медиаторите.

(2) Отписването на медиатора от списъка се извършва по реда на чл. 19, ал. 2.

Раздел IV

МАНДАТ И ОЦЕНКА НА ДЕЙНОСТТА НА МЕДИАТОРИТЕ

Чл. 22. (1) Медиаторът се вписва в списъка на медиаторите към съдебния център за срок от три години.

(2) Срокът на вписване може да бъде продължаван за нов период от три години въз основа на решение по чл. 27, ал. 3, т. 1.

Чл. 23. (1) Не по-късно от шест месеца преди изтичането на мандата му медиаторът подава писмено заявление до председателя на съда, към който е разкрит съдебният център, в което посочва дали желае да продължи дейността си в центъра.

(2) При подадено заявление се извършва оценка на дейността на медиатора, която включва оценяване на дейността му за времето от началото на мандата до изготвянето на оценката. Оценката се изготвя в срок до изтичането на мандата на медиатора.

(3) При неподаване на заявление в срока по ал. 1 медиаторът се отписва от списъка на медиаторите към съдебния център след изтичане на мандата му. Медиаторът довършва започнатите процедури по медиация с негово участие.

Чл. 24. (1) Комисия, определена от председателя на съда, към който е разкрит съдебният център, изготвя доклад за дейността на медиатора и предложение за оценка.

(2) В състава на комисията се включват:

1. съдия от района на окръжния съд, към който е разкрит съдебният център, който се определя от председателя на съда;
2. двама от представителите на медиаторите;
3. координаторът на съдебния център;
4. резервни членове за тези по т. 1 – 3.

(3) Когато се изготвя доклад и предложение за оценка на дейността на медиатор, включен в състава на комисията по ал. 2, той се замества от друг представител на медиаторите.

(4) Когато оценката обхваща дейността на голям брой медиатори, председателят на съда може да определи и повече от една комисия по ал. 2.

(5) Председател на комисията е съдията от нейния състав. Той организира събирането на необходимата информация за дейността на медиаторите, свикването на заседанията на комисията и изготвянето на докладите и предложенията за оценка. Председателят ръководи заседанията на комисията.

(6) Координаторът на съдебния център участва в работата на комисията със съвещателен глас. Той предоставя на комисията необходимата информация за всеки медиатор, изготвя кратък протокол от заседанията на комисията с взетите решения, изготвя проект на докладите и предложенията на комисията и извършва други дейности, подпомагащи работата на комисията.

Чл. 25. (1) При изготвяне на предложението за оценка на дейността на медиатора комисията преценява:

1. мотивацията на медиатора за провеждане на медиации и изпълнение на задълженията му във връзка с дейността на съдебния център;
2. удовлетвореността на участниците в медиациите, проведени от медиатора;
3. повишаването на квалификацията му.

(2) Комисията взема предвид следната информация, предоставена от координатора на съдебния център:

1. броя на проведени медиации от медиатора;
2. броя на получените формуляри с информация за нивото на удовлетвореност на участниците в медиациите, проведени от медиатора, и конкретната информация, съдържаща се в тях;
3. броя на постигнатите споразумения или на делата, приключили с одобрена съдебна спогодба, оттегляне или отказ от иска, по които е проведена медиация при медиатора;
4. отказите на медиатора да проведе насрочена медиация и причините за това;
5. надлежното попълване и предаване от медиатора на координатора на формулярите, събирани от съдебния център;
6. участие на медиатора в обучения, свързани с медиацията и разрешаването на спорове, както и в срещи на медиаторите в съдебния център за обсъждане на трудности при провеждането на медиации и преодоляването им.

(3) Комисията може да вземе предвид публикации на медиатора, участия в конференции и други негови публични изяви, свързани с медиацията, за които медиаторът предостави информация.

Чл. 26. (1) Комисията приема с мнозинство предложението за оценка на дейността на медиатора и го уведомява за доклада и предложението за оценка на посочен от него електронен адрес.

(2) В едноседмичен срок от уведомяването медиаторът може да подаде писмено възражение.

Чл. 27. (1) Докладите и предложенията за оценка на комисията по чл. 24 заедно с постъпилите възражения от медиатори, се предоставят на комисията по чл. 9.

(2) След като разгледа докладите и предложенията за оценка, както и постъпилите възражения, комисията по чл. 9 може да изиска от координатора на съдебния център информацията по чл. 25, ал. 2 и 3, както и да изслуша някои или всички медиатори, подали заявление за продължаване на мандата.

(3) Комисията по чл. 9 приема оценка на дейността на медиатора, която може да бъде:

1. положителна, при която мандатът на медиатора се продължава за нов срок от три години;
2. отрицателна, при която мандатът на медиатора не се продължава.

(4) Комисията изпраща оценката на дейността на медиатора на председателя на окръжния съд.

Чл. 28. При положителна оценка на дейността на медиатора в случай че комисията по чл. 24 приеме, че е налице значителен положителен принос на медиатора за дейността на съдебния център, тя предлага на председателя на съда, към който е разкрит съдебният център, медиаторът да бъде отличен с грамота и да бъде определен за медиатор-наставник.

Глава трета

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПРОВЕЖДАНЕТО НА ПРОЦЕДУРАТА ПО МЕДИАЦИЯ В СЪДЕБНИТЕ ЦЕНТРОВЕ

Чл. 29. (1) В случаите, предвидени в закон, когато съдът задължи страните по висящо съдебно дело да участват в първа среща в процедура по медиация (чл. 19, ал. 1 от Закона за медиацията), процедурата, предвидена в чл. 22, ал. 1 от Закона за медиацията, се провежда в съдебния център към окръжния съд, в който се разглежда делото или в чийто район се намира районният съд, в който се разглежда делото.

(2) Ако делото се разглежда в районен съд, към който е създаден самостоятелен съдебен център, процедурата по медиация се провежда в този съдебен център.

(3) Когато делото се разглежда в районен съд, към който е създадено териториално поделение на съдебен център към окръжния съд, процедурата по медиация се провежда в това териториално поделение.

(4) Когато страните са задължени да участват в процедура по медиация от въззивния съд и делото се разглежда от апелативен съд, процедурата по медиация се провежда в съдебния център към окръжния съд, който е разгледал делото като първа инстанция.

(5) Когато между страните има висящи дела в различни съдилища, по които те са задължени да участват в първа среща в процедура по медиация, страните, ако желаят да бъде проведена една процедура във връзка с всички дела, избират един от съдебните центрове, определени по правилата на предходните алинеи, като уведомяват координатора на този център за избора си и посочват номерата на делата и съдилищата, пред които те са висящи. Ако страните не постигнат съгласие относно съдебния център,

процедурата по медиация се провежда в центъра, в който е най-рано насрочената първа среща. Координаторът на съдебния център, в който се провежда процедурата по медиация, информира координаторите на останалите съдебни центрове за това, както и за резултата от процедурата. Ако страните не желаят по делата да бъде проведена една процедура по медиация, медиацията по всяко едно от делата се провежда самостоятелно.

(6) В случай че страните постигнат съгласие, за което уведомят координатора на съдебния център, процедурата по медиация може да се проведе и чрез видеоконферентна връзка.

(7) При условията на настоящата наредба (чл. 35) по съгласие на страните и на медиатора процедурата по медиация може да се проведе и в друго помещение, определено от председателя съда.

Чл. 30. (1) Деловодителят на съдебния състав незабавно уведомява координатора на съдебния център за постановеното от съда определение, преди да изпрати съобщение за него до страните. При наличие на техническа възможност уведомяването на координатора се извършва в електронна форма. В уведомлението се посочват:

1. имената или наименованията на страните по делото и имената на техните процесуални представители, ако имат такива;
2. адресите на страните и на процесуалните им представители, включително и електронни адреси и телефонни номера, ако са посочени по делото;
3. номерът на делото и съдебният състав;
4. основният предмет на делото;
5. определеният от съда срок за провеждане на процедурата по медиация;
6. датата на насроченото открито съдебно заседание, ако такава е определена;
7. информация за други дела между същите страни, ако е налична такава;
8. други обстоятелства, които могат да имат значение във връзка с процедурата по медиация.

(2) До края на работния ден, следващ деня на уведомяването, координаторът определя дата и час за провеждане на първата среща в процедурата по медиация по чл. 22, ал. 1 от Закона за медиацията, а когато това е необходимо – и мястото за провеждането ѝ, като по възможност ги съгласува със страните и след това незабавно уведомява за това деловодителя. Датата и часът, както и мястото за провеждане на първата среща в процедурата се отбелязват от координатора в Единната информационна система на съдилищата (ЕИСС).

(3) Датата и часът за провеждане на първата среща в процедурата по медиация се определят съобразно графика на провежданите медиации в съдебния център. Отклонение от тези правила е възможно при избран от страните медиатор по реда на чл. 31 и когато това е технически обезпечено с оглед на наличните помещения и графика на провежданите медиации в съдебния център.

(4) Деловодителят вписва определените дата и час, както и мястото за провеждане на първата среща в процедурата по медиация в съобщението, с което уведомява страните за определението на съда, с което са задължени да участват в първа

среща в процедурата. Към съобщението се прилага информация за страните относно същността на процедурата по медиация, техните права и задължения, свързани с участието им в нея, и последиците, в случай че откажат да участват в процедурата, както и примерен списък, изготвен от координатора, на медиаторите, вписани към съдебния център, които са подходящи според предмета на спора и могат да участват в процедурата в определения ден и час. По възможност координаторът уведомява страните за датата, часа и мястото на провеждане на първата среща в процедурата по медиация и по телефона.

(5) Координаторът проверява редовността на връчването на съобщенията до страните не по-късно от две седмици преди определената дата за първа среща в процедура по медиация, като изисква информация от деловодителя на съответния съдебен състав. Деловодителят незабавно уведомява координатора и съдията-докладчик след връщането на съобщението по делото, ако установи нередовност на връчването.

Чл. 31. (1) В едноседмичен срок от уведомяването за насрочената процедура по медиация страните могат да посочат по общо съгласие един или повече медиатори, които да проведат процедурата. Медиаторите трябва да са вписани в списъка на медиаторите към окръжен съд, който може и да е различен от съда, към който е съдебният център, където се провежда медиацията.

(2) В срока по ал. 1 страните подават до координатора на съдебния център заявление, с което го уведомяват за избрания от тях медиатор. В заявлението страните или техните представители трябва да посочат и телефон, а по възможност и електронен адрес за връзка с тях.

(3) След получаването на заявлението от страните за избор на медиатор координаторът на съдебния център незабавно проверява:

1. дали заетостта на избрания медиатор позволява той да проведе процедурата по медиация в определения от съда срок;

2. в случай че избраният от страните медиатор е вписан в списъка на медиаторите към друг окръжен съд, дали медиаторът е съгласен да проведе процедурата по медиация в определения срок.

(4) В случай че страните са избрали медиатор от списъка на медиаторите към друг окръжен съд, различен от съда, към който е съдебният център, където се провежда медиацията, и когато са изпълнени условията на ал. 3, координаторът на съдебния център уведомява страните на посочените от тях телефони или електронни адреси за разноските за провеждането на медиацията, определени съгласно правилата на глава четвърта, които те следва да внесат в тридневен срок от уведомлението по сметка на съда, като в същия срок представят на координатора на съдебния център платежен документ за това. Разноски за провеждането на медиацията не се внасят, ако страните са се съгласили медиацията да се проведе чрез видеоконферентна връзка, което обстоятелство се отбелязва в заявлението по ал. 2.

Чл. 32. Когато страните са се съгласили медиацията да се проведе от повече от един медиатор, разноските за втория и следващите медиатори се внасят от страните

поравно преди провеждане на първата среща в процедурата по медиация. Страните внасят разноските в тридневен срок от уведомлението им от координатора по сметка на съда, като в същия срок представят на координатора платежен документ за това.

Чл. 33. (1) Координаторът на съдебния център определя медиатор, който да проведе първата среща в процедурата по чл. 22, ал. 1 от Закона за медиацията, когато:

1. страните не изберат медиатор по реда на чл. 31, ал. 1 и 2;
2. подаденото от страните заявление не отговаря на изискванията на чл. 31, ал. 2;
3. не са налице условията на чл. 31, ал. 3; или
4. разноските по провеждане на процедурата по медиация, когато такива са дължими, не са внесени или не е представен документ за внасянето им в срока по чл. 31, ал. 4 или чл. 32.

(2) Координаторът определя медиатор за провеждане на процедурата по медиация, като съобразява:

1. посочените от медиаторите сфери на специализация;
2. допълнителната квалификация на медиаторите;
3. професионален опит на медиаторите.

(3) При определянето на медиатор координаторът съблюдава равномерната натовареност на медиаторите в съдебния център, индивидуалната заетост на медиатора и възможността му да проведе процедурата в определения от съда срок. Координаторът съобразява периодичните заявки, които медиаторите трябва да правят, за времето, през което са на разположение за провеждане на процедури по медиации към съдебния център.

(4) Когато нито един от медиаторите от списъка към окръжния съд, към който е центърът по медиация или в чийто район се намира районният съд, към който е центърът по медиация, не може да проведе процедурата по медиация, координаторът на съдебния център определя подходящ медиатор от списъците към друг окръжен съд, след като получи неговото съгласие за това. В този случай разноските за провеждане на процедурата се заплащат от бюджета на съда.

Чл. 34. (1) Координаторът незабавно уведомява медиатора за процедурата по медиация, за участието в която е определен, като му съобщава времето и мястото за провеждането ѝ, включително и страните и техните представители, както и предмета на спора.

(2) В случай че са налице обстоятелства, които представляват пречка за участието на медиатора в процедурата, той незабавно информира координатора за това. Медиаторът може да откаже да проведе процедурата по медиация, включително и когато не притежава съответната квалификация и практически опит за провеждането на конкретната процедура.

Чл. 35. (1) Когато страните посочат медиатор, който да проведе процедурата по медиация, те могат да постигнат предварително съгласие с него относно датата и часа, когато да се проведе процедурата, както и за мястото на провеждането ѝ. В този случай

те трябва да уведомят за това координатора на съдебния център със заявлението по чл. 31, ал. 2.

(2) Извън случая по ал. 1, страните могат да постигнат съгласие с определения от координатора на съдебния център медиатор за провеждане на процедурата по медиация на дата, час и на място, различни от определените от координатора. В този случай те трябва да уведомят незабавно координатора за това.

(3) Координаторът на съдебния център променя определените дата, час и място за провеждане на процедурата, когато това е възможно съобразно графика на провежданите медиации в съдебния център и уведомява за това страните на предоставените от тях електронни адреси или по телефона.

(4) Страните могат да постигнат съгласие за провеждане на процедурата по медиация чрез видеоконферентна връзка. За това обстоятелство те уведомяват координатора по реда на чл. 31, ал. 2 най-малко една седмица преди определената дата на провеждане на процедурата по медиация. Координаторът незабавно уведомява определения медиатор, че процедурата ще бъде проведена чрез видеоконферентна връзка.

Чл. 36. (1) Насрочената първа среща в процедурата по медиация се отлага при наличие на особени непредвидени обстоятелства, за които страната уведомява координатора на съдебния център незабавно при узнаването им.

(2) Страната, която е уведомила координатора за наличие на причини, поради които не може да участва в срещата, посочва телефон или електронен адрес, на които да бъде уведомена за следващата определена дата на срещата.

(3) Всяка страна може да поиска отлагане на насрочената среща само веднъж в рамките на срока, определен от съда за провеждането ѝ.

(4) Координаторът определя нова дата и час за провеждане на първата среща в процедурата по медиация незабавно след получаване на уведомлението по ал. 1 и съобщава за тях на страните и на медиатора.

Чл. 37. (1) Когато са налице обстоятелства по чл. 10, ал. 3 от Закона за медиацията медиаторът сам се отстранява от провеждане на процедурата по медиация. Медиаторът уведомява незабавно координатора на съдебния център за това.

(2) Всяка от страните може да поиска замяна на медиатора до приключване на първата среща в процедурата по медиация по чл. 22, ал. 1 от Закона за медиацията. Страната може да поиска замяна на медиатора само веднъж.

(3) При отстраняване на медиатора или искане на страна за неговата замяна, което доведе до отлагане на първата среща в процедурата по медиация, тя не се счита за започнала.

Чл. 38. (1) След изтичане на първия час от първата среща в процедурата по медиация страните продължават участието си в процедурата, освен ако някоя от тях не заяви изрично, че не желае това. Изявлението на страната се отбелязва в протокол, изготвен от медиатора, и се подписва от страната.

(2) След изтичането на третия час от първата среща в процедурата по медиация страните дават писмено съгласие за продължаването на медиацията, като внасят и разноските за това съгласно чл. 49.

(3) При започване на процедурата медиаторът разяснява на страните горните правила, а след третия час изисква изричното им съгласие за продължаването на процедурата.

Чл. 39. (1) В рамките на продължителността на първата среща в процедурата по медиация от три часа могат да бъдат провеждани общи и отделни срещи на медиатора със страните по негова преценка.

(2) Първата среща в процедурата по медиация може да бъде разделена и на срещи, провеждани в различни дни по съгласие на страните и на медиатора.

(3) Определянето на дата и час за провеждането на срещите в съдебния център се извършва по съгласие на страните и медиатора. Медиаторът предварително съгласува с координатора на съдебния център възможните дата и час с оглед графика на насрочените медиации и уведомява страните.

Чл. 40. (1) При изрично съгласие на страните за продължаване на процедурата по медиация след приключване на първата среща с продължителност от три часа по предложение на медиатора процедурата може да продължи извън съдебния център. Съгласието на страните за това се отразява в писменото им съгласие за продължаване на процедурата.

(2) Възнаграждението, което страните заплащат на медиатора при продължаване на процедурата, се определя по правилата на глава четвърта и се внася по сметка на съда, към който е разкрит съдебният център, в който е започнала процедурата.

Чл. 41. (1) Медиаторът предоставя на съда информация относно резултата от проведената процедура по медиация и участието на страните в нея при спазване на принципа на поверителност.

(2) Информацията се предоставя от медиатора на координатора на съдебния център в тридневен срок от приключването на процедурата.

(3) Когато страните заявят съгласието си за продължаване на процедурата след приключване на първата среща с продължителност от три часа, медиаторът уведомява за това координатора на съдебния център, като му предава и писменото съгласие на страните. Медиаторът уведомява координатора и за съгласието на страните да продължат процедурата по медиация извън съдебния център.

(4) Медиаторът попълва и предава на координатора формуляра с информация за приключилата медиация, независимо дали тя е завършила в съдебния център или извън него.

(5) В информацията при приключване на процедурата медиаторът отразява дали страните са постигнали съгласие за оттегляне или отказ от иска или за одобряване на спогодба от съда, без да посочва конкретните постигнати от тях договорки или направени изявления.

Чл. 42. (1) След всяка проведена среща в процедурата по медиация страните и медиаторът подписват протокол, удостоверяващ нейната продължителност и участието на страните.

(2) Медиаторът предава протоколите от проведените срещи на координатора на съдебния център, заедно с информацията при приключване на процедурата по предходния член.

Чл. 43. (1) При приключване на процедурата по медиация страните и техните адвокати, ако са участвали в нея, предоставят на координатора на съдебния център информация за нивото на удовлетвореност от проведената процедура чрез попълване на формуляр.

(2) В началото на процедурата по медиация медиаторът предоставя на страните и адвокатите им формуляра по ал. 1, като разяснява необходимостта от събирането на информацията.

(3) В едноседмичен срок от приключване на процедурата координаторът събира формулярите. Формулярът може да бъде попълван и електронно.

(4) За събирането на информация за нивото на удовлетвореност от процедурата координаторът може да иска съдействието на деловодителя, секретаря и съдията по делото.

Чл. 44. (1) Всички съобщения от страните до координатора на съдебния център могат да бъдат изпращани и по електронна поща или чрез друг електронен способ.

(2) Съобщенията от медиатора до координатора могат да бъдат изпращани и по електронна поща или чрез друг електронен способ.

(3) Всички документи на хартиен носител, свързани с процедурата по медиация, се запазват само като електронен образ в ЕИСС.

(4) Снемането на електронен образ на документите на хартиен носител и запазването им в ЕИСС се извършва от координатора или от друг съдебен служител, определен от председателя на съда. Документът на хартиен носител се връща на лицето, което го е представило.

Чл. 45. (1) Правилата на настоящата глава се прилагат съответно и в случаите, когато процедурата по медиация в съдебния център започва по инициатива на страните по висящо съдебно дело (чл. 19, ал. 2 от Закона за медиацията).

(2) В тези случаи страните подават до координатора на съдебния център писмено заявление.

(3) За провеждане на процедурата по медиация страните заплащат такса в размера, посочен в приложение № 1, като прилагат доказателства за заплащането ѝ към заявлението по ал. 2. Когато такива доказателства не са представени, координаторът съобщава на страните да ги представят в тридневен срок от уведомяването.

Глава четвърта

ЗАПЛАЩАНЕ НА ПРОЦЕДУРАТА ПО МЕДИАЦИЯТА, ПРОВЕЖДАНА В СЪДЕБНИТЕ ЦЕНТРОВЕ, ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕ НА МЕДИАТОРИТЕ И РАЗНОСКИ

Чл. 46. (1) Условието и редът за заплащане на процедурите по медиация, провеждани в съдебните центрове, и възнагражденията на медиаторите към съдебните центрове са предвидени в Закона за медиацията и в настоящата наредба.

(2) Възнаграждението за дейността на медиатора се дължи в размер, посочен в приложение № 2.

(3) Възнаграждението на медиатора не може да се определя или изплаща под условие или да се обвързва с изхода от проведената процедура по медиация.

Чл. 47. (1) Когато страните или някоя от тях не се явят на определената първа среща в процедурата по медиация, след като са надлежно уведомени за нея, и медиацията не бъде проведена, медиаторът има право на възнаграждение за среща с продължителност един час.

(2) Когато след изтичане на първия час от първата среща в процедурата по медиация, процедурата бъде прекратена поради нежеланието на страните или на някоя от тях да продължат участието си в процедурата, медиаторът има право на възнаграждение за проведената среща от един час.

(3) Когато първата среща в процедурата по медиация продължи и след изтичането на първия час, но приключи преди достигане на обща продължителност на срещите от три часа, медиаторът има право на възнаграждение за срещи с продължителност три часа.

(4) В случай на отстраняване или замяна на медиатора (чл. 37) той има право на възнаграждение, определено според продължителността на участието му в процедурата по медиация и при съответно прилагане на правилото на ал. 5.

(5) След приключване на първата среща в процедурата по медиация с продължителност от общо три часа медиаторът има право на възнаграждение според продължителността на участието си в процедурата по медиация, което се определя на час, като се отчитат всеки започнали 15 минути от часа.

(6) Когато в процедурата по медиация по съгласие на страните са участвали двама или повече медиатори, възнаграждение се заплаща за дейността на всеки един от тях.

(7) Броят на проведените медиационни срещи и тяхната продължителност се установява от справка-декларация, към която се прилагат и протоколите по чл. 42, ал. 1.

Чл. 48. (1) В случаите на определен от координатора медиатор, вписан в списъка към окръжен съд, различен от този, към който, или в чийто съдебен район е съдебният център, където се провежда медиацията (чл. 33, ал. 4), на медиатора се заплащат от бюджета на съда разходите за пътни, дневни и квартирни, необходими за провеждане на процедурата по съдебна медиация, за която той е определен, по размери, предвидени

в Наредбата за командировките в страната, приета с ПМС № 72 от 1986 г. (ДВ, бр. 11 от 1987 г.).

(2) Ал. 1 се прилага и когато определеният медиатор е вписан в списъка на съдебния център, в който се провежда медиацията, но мястото на провеждане на медиацията е извън населеното място, където е местоработата на медиатора или където се намира седалището на съда, към който е съдебният център.

(3) Когато страните изберат медиатор, вписан в списъка към окръжен съд, различен от този, към който или в чийто съдебен район е съдебният център, където се провежда медиацията (чл. 31, ал. 4), пътните, дневните и квартирните пари, свързани с процедурата по съдебна медиация, се заплащат от внесен от страните депозит, независимо дали страните са освободени от заплащане на такси и разноски по делото. Размерът на депозита се определя от координатора на центъра съгласно Наредбата за командировките в страната, приета с ПМС № 72 от 1986 г. (ДВ, бр. 11 от 1987 г.).

(4) Ал. 3 се прилага и когато избраният от страните медиатор е вписан в списъка на съдебния център, в който се провежда медиацията, но мястото на провеждане на медиацията е извън населеното място, където е местоработата на медиатора или където се намира седалището на съда, към който е съдебният център.

Чл. 49. (1) Когато страните заявят съгласие процедурата по медиация да продължи след завършване на първата среща по чл. 22, ал. 1 от Закона за медиацията в същия съдебен център, те внасят предварително по сметка на съда, към който е разкрит центърът, разноските за възнаграждение на медиатора, както и други разноски, които могат да се дължат съгласно тази глава. Размерът на разноските се определя приблизително от медиатора съобразно очакваната продължителност на медиацията и се вписва в писменото съгласие за продължаването на процедурата по чл. 38, ал. 2.

(2) При приключване на процедурата по медиация, когато предварително внесените разноски надхвърлят действителната продължителност на срещите в процедурата, по искане на страните съответна част от сумата се възстановява след становище от координатора.

(3) Когато процедурата по медиация продължи по съгласие на страните след приключване на първата среща по чл. 22, ал. 1 от Закона за медиацията и без разноските за това да са внесени предварително, координаторът съобщава на страните да внесат разноските в едноседмичен срок след приключването на процедурата.

(4) Ако в случая на ал. 3 страните не внесат разноските в указания срок, по искане на медиатора координаторът изготвя справка за продължителността на конкретната медиация, за размера на внесените суми, както и за размера на дължимите от страните разноски.

Чл. 50. При условията на чл. 12, ал. 3 от Закона за медиацията, когато в процедурата участват преводачи от чужд език, преводачи на български жестов език или други експерти, възнагражденията за тях се определят от съдебния център с оглед извършената работа и направените разноски.

Чл. 51. (1) По реда на тази глава се определят и разноските в случая, когато процедурата по медиация, по предложение на медиатора и при изрично съгласие на

страните, продължи извън съдебния център след приключване на първата среща с продължителност от три часа (чл. 40).

(2) В този случай разноските се внасят по сметка на съда, към който е разкрит съдебният център, в който е започнала процедурата по медиация.

(3) Възнаграждението на медиатора се определя и изплаща съгласно чл. 47, ал. 5 – 7.

Чл. 52. Висшият съдебен съвет осъществява контрол за изразходваните средства от органите на съдебната власт за изплащане на възнаграждения на медиаторите и необходимите разходи за провеждане на процедура по съдебна медиация.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Наредбата влиза в сила от 1 юли 2024 г.

§ 2. Наредбата се издава на основание чл. 25 от Закона за медиацията.

ПРИЛОЖЕНИЯ:

Приложение № 1 към чл. 45, ал. 3.

Такса за администрирането на процедура по медиация към съдебен център в случаите по чл. 19, ал. 2 от Закона за медиацията – 30 лв.

Приложение № 2 към чл. 46, ал. 2.

Възнаграждение на медиатор към съдебен център по медиация за участие в процедура по медиация – 100 лв. на час.